

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 28 marca 2014 r.

DOLiS/DEC-298/14/24328,23331

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., nr 267), art. 12 pkt 2, art. 22 oraz art. 18 ust. 1 pkt 2, art. 22 i art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana J.G. na zaniechanie przez Księdza Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej p.w. [...] obowiązku uaktualnienia jego danych osobowych,

nakazuję Proboszczowi Parafii Rzymskokatolickiej p.w. [...] przywrócenie stanu zgodnego z prawem poprzez uaktualnienie danych osobowych Pana J.G., polegające na naniesieniu w księdze chrztów adnotacji o treści zgodnej z żądaniem Pana J.G., zawartym w jego „Oświadczeniu woli” z dnia [...] października 2013 r.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych Pana J.G., zwanego dalej Skarżącym, na zaniechanie przez Księdza Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej p.w. [...], zwanego dalej również Księdzem Proboszczem, obowiązku uaktualnienia jego danych osobowych.

Skarżący w treści swojej skargi wniósł do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o cyt.: „interwencję w sprawie zmiany moich danych osobowych zawartych w księdze parafialnej w parafii p.w. [...] (...). Do parafii tej w dniu [...] października 2013 wysłałem swoje oświadczenie woli,

którego zasadniczą częścią jest żądanie dokonania wpisu o moim wystąpieniu z kościoła katolickiego i potwierdzenie tego faktu na dołączonym odpisie świadectwa chrztu. (...) W dniu dzisiejszym, [tu: [...] października 2013 r. – data sporządzenia skargi] otrzymałem z parafii odpowiedź odmowną, wskazującą miejscową parafię jako miejsca dokonania aktu apostazji. (...) Informuję urząd Inspektora, że aktem apostazji nie jestem zainteresowany z różnych powodów. Jednym z nich jest, na przykład, moje konstytucyjne prawo do zachowania tajemnicy. Akt apostazji ta prawo narusza, narzucając mi konieczność obecności dwóch świadków. Jako wolny człowiek, będący w dobrym stanie zdrowia fizycznego i psychicznego mam prawo sam decydować o swoim losie. Co uczyniłem poprzez wysłanie oświadczenia woli zgodnego z obowiązującym w Polsce prawem. Proboszcz parafii odmawiając mi dokonania stosowanego wpisu prawo to złamał. W związku z powyższym wnoszę do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o pomoc w ochronie moich praw łamanych przez proboszcza parafii p.w. [...]. Wydany kilka dni temu wyrok NSA w podobnej sprawie pozwala mi żywić nadzieję, że GIODO udzieli mi pomocy w w.w. sprawie.”

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, co następuje.

1. Skarżący pismem z dnia [...] października 2013 r. skierował do Proboszcza ww. Parafii oświadczenie, o treści: „[n]a podstawie art. 60 kc, korzystając ze swoich praw zawartych w art. 2 pkt 2a Ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (...), z dniem dzisiejszym występuję z Kościoła Katolickiego, tj. wycofuję zgodę na podleganie jego doktrynie (Katechizm) i prawu (Kodeks Prawa Kanonicznej). Oświadczam, że w oparciu o art. 2 pkt 5 nie zamierzam tej decyzji uzasadniać poza tym, że nie chcę do niego należeć. Ponadto nie wyrażam zgody na przekazywanie informacji o tej decyzji osobom trzecim. Na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 6 Ustawy o ochronie danych osobowych (...) proszę Księdza, jako administratora moich danych osobowych, o ich uaktualnienie w Księdze Chrztów (...), przez naniesienie adnotacji o treści »Dnia [...] października 2013 formalnym aktem wystąpił z Kościoła katolickiego« oraz o przesłanie jako potwierdzenia odpisu aktu chrztu z powyższym sprostowaniem.”
2. W wyjaśnieniach odebranych przez Generalnego Inspektora od Księdza Proboszcza zostało wskazane, iż cyt.: „podstawowym źródłem prawa wewnętrznego Kościoła katolickiego jest Kodeks Prawa Kanonicznego. Ponadto, w hierarchii źródeł prawa kanonicznego istnieją także inne dokumenty, między innymi dekryty, zarządzenia i obwieszczenia odpowiednich dykasterii Stolicy Apostolskiej, które w przypadku zatwierdzenia przez papieża, mają moc wiążącą dla całego Kościoła katolickiego. W związku z powyższym podstawą prawną odnoszącą się do kwestii wystąpienia z Kościoła katolickiego oprócz przepisów kodeksowych stanowi także Obwieszczenie Papieskiej Rady ds. Tesktów Prawnych „Actus formalis defectionis ab Ecclesia catholica” z dnia 13 marca 2006 r. Prot. N. 10279/2006, zatwierdzone przez papieża Benedykta XVI. (...) Dokument z 2008 roku, przyjęty przez Konferencję Episkopatu Polski, *Zasady postępowania w sprawie*

formalnego aktu wystąpienia z Kościoła, zawiera przepisy wykonawcze o charakterze duszpasterskim, stanowiące pomoc dla kompetentnej władzy kościelnej w poprawnym realizowaniu postanowień nadrzędnego aktu prawnego tak, aby zachowane zostały elementy konstytutywne aktu formalnego wystąpienia z Kościoła katolickiego. (...) Tekst *Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła. Dokument Konferencji Episkopatu Polski (27.09.2008)* promulgowany został własnym organie urzędowym „Akta Konferencji Episkopatu Polski”, Nr 14. Rok 2008, str 89-91. (...) „Oświadczenie woli” Skarżącego wpłynęło do Parafii z dnia [...].X.2013 r. Moje stanowisko jest zgodne z wytycznymi podanymi w/w dokumentach. Jestem proboszczem parafii chrztu Skarżącego ale nie miejsca Jego zamieszkania.”

3. W aktach przedmiotowej sprawy znajduje się pismo Księdza Proboszcza skierowane do Skarżącego z dnia [...] października 2013 r., o następującej treści cyt.: „[p]o zasięgnięciu opinii Kurii Diecezjalnej pragnę Pana poinformować, iż wszelkie sprawy dot. formalnego aktu apostazji należy dokonywać w parafii aktualnego zamieszkania.”

W tym stanie faktycznym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Skarżący przedmiotem swojej skargi uczynił zarzut nieprawidłowości w procesie przetwarzania jego danych osobowych przez Proboszcza Parafii. Zarzucił on niewykonanie ciążącego na Proboszczu Parafii – jako administratorze danych osobowych – obowiązku uaktualnienia danych osobowych, polegającego na naniesieniu w księdze chrztów adnotacji, iż wystąpił on z Kościoła Katolickiego. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, działając na podstawie i w granicach kompetencji przyznanych mu ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej także ustawą, przeprowadził postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił, iż Ksiądz Proboszcz (Proboszcz Parafii miejsca chrztu) nie dokonał wnioskowanego przez Skarżącego sprostowania jego danych osobowych, bowiem Skarżący nie zastosował się do kościelnej procedury formalnego wystąpienia z Kościoła Katolickiego (opartej na wewnętrznych przepisach prawa kościelnego).

Wskazać należy, iż przepis art. 43 ust. 2 ustawy stanowi, iż w odniesieniu do zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, oraz zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1a, przetwarzanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne, Generalnemu Inspektorowi nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2, art. 14 pkt 1 i 3 – 5 oraz art. 15 – 18. W myśl natomiast przepisu artykułu 43 ust. 1 pkt 3, z obowiązku rejestracji zbioru danych zwolnieni są administratorzy danych dotyczących osób należących do kościoła lub innego związku wyznaniowego, o uregulowanej sytuacji prawnej, przetwarzanych na potrzeby tego kościoła lub związku wyznaniowego.

Kościół Rzymskokatolicki niewątpliwie należy do instytucji o uregulowanej sytuacji prawnej bowiem jest instytucją, której funkcjonowanie zostało unormowane w Konstytucji RP, w umowie międzynarodowej jaką jest Konkordat oraz w ustawach, nad którymi umowa międzynarodowa ma pierwszeństwo. W szczególności wskazać należy na przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.), która w art. 25 stanowi, iż Kościoły i inne związki wyznaniowe są równouprawnione (art. 25 ust. 1). Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym (art. 25 ust. 2). Stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka i dobra wspólnego (art. 25 ust. 3). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a Kościołem Katolickim określają umowa międzynarodowa zawarta ze Stolicą Apostolską i ustawy (art. 25 ust. 4). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi określają ustawy uchwalone na podstawie umów zawartych przez Radę Ministrów z ich właściwymi przedstawicielami (art. 25 ust. 5).

Wskazać w tym miejscu należy, iż w wyroku z dnia 27 marca 2013 r. (sygn. akt I OSK 932/12) Naczelny Sąd Administracyjny odnosząc się do umorzenia przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych postępowania toczącego się w analogicznym przedmiocie wskazał, iż cyt.: „[w] art. 43 ust. 1 pkt 3 jest mowa o danych dotyczących osób należących do kościoła. Tak zdefiniowany zbiór nie zawiera danych dotyczących osób nienależących do kościoła. Dane osób nienależących do kościoła tworzą zbiór odrębny, nawet jeśli dane są przetwarzane na potrzeby kościoła i jeśli są zgromadzone na materialnych nośnikach danych zawierających zarówno dane osób należących, jak i osób nienależących do kościoła. Okolicznością przesądzającą o zakwalifikowaniu danych do jednego ze zbiorów jest rzeczywista przynależność lub brak przynależności osoby, o której dane chodzi, do kościoła (por. Janusz Barta, Paweł Fajgielski, Ryszard Markiewicz „Ochrona danych osobowych. Komentarz”, LEX 2011, teza 6 do art. 43). Ustalenie tej przynależności nie może być oderwane od chwili rozstrzygnięcia sprawy w przedmiocie ochrony danych osobowych. GIODO ma bowiem, tak jak każdy organ administracji publicznej załatwiający sprawę w formie przewidzianej w art. 104 § 1 K. p. a. w związku z art. 22 ustawy o ochronie danych osobowych, obowiązek wydania decyzji w oparciu o stan faktyczny i prawny z daty orzekania. Przepisy art. 32 ust. 1 pkt 6 oraz art. 43 ust. 2 w związku z art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych nie wprowadzają odmiennej regulacji w tym zakresie. (...) Przepisom materialnym odpowiadają pełne bądź ograniczone kompetencje GIODO, przy czym zakres uprawnień, w zależności od osób, których dane dotyczą, został określony w art. 43 ust. 2. Wobec przetwarzania danych wrażliwych z art. 27 ust. 1 ustawy, zgodnie z art. 43 ust. 2 w związku z art. 43 ust. 1 pkt 3, GIODO zachowuje pełne kompetencje, w tym także wskazane w art. 12 pkt 2. Wobec danych dotyczących wyłącznie członków kościoła, przetwarzanych w warunkach określonych w art. 27 ust. 2 pkt 4, GIODO nie przysługują uprawnienia wymienione w art. 43 ust. 2 ustawy”.

Analiza ww. przepisów prawa, jak i orzecznictwa sądów administracyjnych prowadzi do wniosku, że decydującym dla wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest ustalenie, czy aktualnie Skarżący jest członkiem Kościoła Katolickiego. Faktyczne pozostawanie przez Skarżącego członkiem Kościoła Katolickiego spowoduje, iż kompetencja do wydania przez Generalnego Inspektora merytorycznej decyzji w sprawie zostaje wyłączona mocą przepisu art. 43 ust. 2 ustawy, zaś pozostawanie przez Skarżącego poza wspólnotą tego Kościoła przesądzi o możliwości korzystania przez organ z ww. kompetencji.

Przywołać w tym miejscu także należy argumentację Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażoną w wyroku z dnia 18 października 2013 r. (sygn. akt I OSK 129/13), w którym Sąd, w analogicznej sprawie, odnosząc się do autonomicznej działalności Kościoła Katolickiego podniósł, iż cyt.: „[w]skazana autonomia nie oznacza jednakże braku jakiegokolwiek podporządkowania kościoła lub związku wyznaniowego przepisom powszechnie obowiązującego prawa np. o ochronie danych osobowych. Inaczej mówiąc, w tych kwestiach, które nie zostały mocą aktów prawnych przekazane kościołom lub związkom wyznaniowym do ich wyłącznego decydowania, zastosowanie znajdują przepisy prawa powszechnie obowiązującego, o ile oczywiście regulują konkretne zagadnienie. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż nie jest rolą sądów administracyjnych ani tym bardziej organów administracyjnych ocenianie wewnętrznych regulacji danego kościoła lub związku wyznaniowego w zakresie np. skuteczności i wymagań ustanowionego – tymi wewnętrznymi przepisami – aktu apostazji. Jak wyżej wskazano, zarówno kwestie związane z wstąpieniem jak i wystąpieniem z danego kościoła lub związku wyznaniowego są ich sprawą wewnętrzną, o ile nie dotyczą uprawnień lub obowiązków danego podmiotu o charakterze zewnętrznym, gwarantowanych przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Z uwagi na to, że sprawa niniejsza dotyczy ochrony danych osobowych oraz wolności sumienia i wyznania, mamy w niej do czynienia z podstawowymi prawami obywatela, ułożonymi w sferze prawa powszechnego. W konsekwencji sprawa ta musi zostać oceniona na gruncie przepisów powszechnie obowiązujących, tj. Konstytucji RP i ustaw. (...) ocena skuteczności oświadczenia skarżącego o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego w kontekście prawa powszechnego była obowiązkiem organu (...)”. Analogiczne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 18 października 2013 r. (I OSK 1487/12), 24 października 2013 r. (I OSK 1828/12) i z 24 października 2013 r. (I OSK 1372/12).

Z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika, iż Skarżący zwrócił się do Proboszcza Parafii o uaktualnienie swoich danych osobowych w ww. zakresie, wskazując jednocześnie, iż występuje z Kościoła Katolickiego. Skarżący otrzymał od Księdza Proboszcza pismo z dnia [...] października 2013 r., w treści którego został poinformowany, że w sprawie aktu apostazji Skarżący wszelkie formalności musi dopełnić w parafii aktualnego miejsca zamieszkania.

Odnosząc jednak powyższe stanowisko Proboszcza Parafii do zapatrywań wyrażonych w tym przedmiocie przez Naczelny Sąd Administracyjny, podkreślić należy, iż kwestia skuteczności wystąpienia przez zainteresowaną osobę z Kościoła Katolickiego nie może być rozpatrywana na gruncie regulacji wewnętrznych tego związku wyznaniowego. Bezspornym jest, iż Skarżący złożył Proboszczowi Parafii, tj. administratorowi swoich danych osobowych, oświadczenie o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego wraz z wnioskiem o uaktualnienie w tym zakresie swoich danych osobowych w księdze chrztów. Uznać zatem należy, iż Skarżący wyraził dostatecznie jasno swoją wolę co do dalszej przynależności do tego związku wyznaniowego. Wolność w zakresie przynależności do związku wyznaniowego, zagwarantowana przepisami Konstytucji oraz ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. poz. 1965 z późn. zm.) nie może zostać ograniczona przepisami wewnętrznymi związku wyznaniowego. Jak bowiem wynika z przepisu art. 2 pkt 2a rzeczony aktu prawnego, korzystając z wolności sumienia i wyznania obywatele mogą w szczególności należeć lub nie należeć do kościołów i innych związków wyznaniowych.

Przepis art. 35 ust. 1 ustawy stanowi, iż w razie wykazania przez osobę, której dane osobowe dotyczą, że są one niekompletne, nieaktualne, nieprawdziwe lub zostały zebrane z naruszeniem ustawy albo są zbędne do realizacji celu, dla którego zostały zebrane, administrator danych jest obowiązany, bez zbędnej zwłoki, do uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania danych, czasowego lub stałego wstrzymania przetwarzania kwestionowanych danych lub ich usunięcia ze zbioru, chyba że dotyczy to danych osobowych, w odniesieniu do których tryb ich uzupełnienia, uaktualnienia lub sprostowania określają odrębne [ustawy](#). Biorąc powyższe pod uwagę, Proboszcz Parafii winien niezwłocznie usunąć uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych Skarżącego, stosownie do nakazu sformułowanego w niniejszej decyzji.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 267), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.